

Viss vinstutdelning blir möjlig vid sjukhusentreprenader

En ny aktiebolagsform med begränsad vinstutdelning föreslås av regeringen. Vårdminister Ylva Johansson hoppas att bolagsformen ska leda till en ökad mångfald av vårdgivare.

Idag står de vinstdrivande bolagen för ökningen bland de privata vårdgivarna. Och Ylva Johansson vill se fler nya ideella aktörer.

– Nu får de en aktiebolagsform som underlättar deras verksamhet.

Den nya bolagsformen är anpassad för verksamheter utan vinstsyfte. Samtidigt tillåter den en viss vinstutdelning, statslåneräntan plus en procentenhet av vad aktieägarna tillskjutit får delas ut.

Stopplagen ska anpassas

Vid årsskiftet träder också den nya stopplagen i kraft. Den förbjuder att driften av ett offentligt sjukhus överlämnas till privat utförare med syfte att dela ut

vinst till ägare eller motsvarande intressent. Eftersom den nya bolagsformen tillåter viss vinstutdelning ska regeringen nu tillsätta en utredning i syfte att se över stopplagen, så att stopplagen inte hindrar att den nya aktiebolagsformen används vid sjukhusentreprenader.

Propositionen om den nya associationsformen, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning, ska behandlas i riksdagen under hösten.

Förslaget innehåller regler om särskild revision och möjlighet till tvångslikvidation för att garantera att vinstutdelningen inte överstiger en viss nivå. Enligt förslaget läggs ännu ett kapitel till i den nya aktiebolagslag som träder i kraft till årsskiftet.

Exempel på sjukhus som idag drivs av organisationer utan vinstutdelnings-syfte är Ersta sjukhus, Röda korsets sjukhus Spenshult och Vidarklinikerna.

Elisabet Ohlin

Remisskrav infört i Frankrike

Franska patienter omfattas nu för första gången av ett remisskrav. Men allmänläkarna är kritiska till reformen, trots att den borde stärka deras roll.

Franska invånare har ofta en familjeläkare i form av en privatpraktiserande allmänläkare, men det har alltid gått att söka direkt till specialistvården oavsett om den är offentlig eller privat.

Men nu vill regeringen skapa bättre ordning i vårdprocessen. Liksom vid en rad andra reformer under de senaste åren handlar det om att försöka stoppa en galopperande ökning av sjukvårdskostnaderna. Från den första juli ska alla vuxna invånare ha listat sig hos en »behandlingsläkare» och ska ha en remiss för att få komma till specialistvården, undantaget pediatrik, gynekologi, psykiatri, neurologi och oftalmologi.

Olika reaktioner bland allmänläkarna

Allmänläkarna välkomnar i och för sig en reform som stärker deras samordnande funktion. Men många är kritiska och anser att regeringen använder silkeshandskar för att inte stöta sig med läkarna inom specialistvården, som betraktas som en röststark grupp. En patient kan strunta i den nya ordningen om

han eller hon är beredd att betala »böter» i form av högre arvoden. Det finns heller ingenting som förhindrar att man utser till exempel en hjärtläkare till »husläkare». Dessutom har specialistläkarna fått löfte om att kunna höja sina tariffer, eftersom de nu riskerar att få något färre patienter.

– Regeringen vågar inte ta steget fullt ut, vilket gör att det handlar om en halvmesyr, som kan bli dyr, säger Martial Olivier-Koehret, vice ordförande i fackförbundet MG France, som organiserar enbart allmänläkare.

Hos kollegerna på Frankrikes största fackförbund för läkare, CSMF, vars medlemmar arbetar framförallt inom specialistvården, är tongångarna helt anorlunda.

– Det hade gått att genomföra en revolution av vårdsystemet. Jag föredrar en långsammare utveckling, som både läkare och patienter kan vänja sig vid, säger Michel Combier, representant för allmänläkarna inom CSMF.

Anna Trenning-Himmelsbach
frilansjournalist

Povel Ramel hedersdoktor

Musik och humor är hälsofrämjande, och det gör en kompositör, pianist och revyartist som Povel Ramel till en värdig hedersdoktor i folkhälsovetenskap. Det anser Nordiska högskolan i folkhälsovetenskap i Göteborg, som den 26 augusti promoverade Povel Ramel till hedersdoktor. I motiveringen skriver rektor Lars Gernerud bland annat att »Povel Ramel väver humor, musik och framförande till en oslagbar tilltalande helhet».

Dessutom promoverades den danske professorn Halfdan Mahler, chef för WHO 1973–1988, och den schweiziska professorn Ilona Kickbusch, känd för bland annat sitt arbete för global hälsa, till hedersdoktorer vid Nordiska högskolan i folkhälsovetenskap. **LT**

FOTO: MARK EARTH/PRESSENS BILD

SMER föreslår biobank för navelsträngsblod

Det bör inrättas en allmän biobank för sparande av navelsträngsblod. Det anser Statens medicinsk-etiska råd, SMER i ett yttrande till Socialdepartementet. Men samtidigt bör, enligt SMER, föräldrar informeras om att det idag inte finns några starka medicinska skäl att spara navelsträngsblod för eget bruk.

Att SMER ändå föreslår en allmän bank beror på att stamceller från navelsträngsblod används för behandling av flera allvarliga sjukdomar. Det gäller framför allt hos barn i de fall man inte hittar någon lämplig benmärgsdonator. Används stamceller från navelsträngsblod är det inte nödvändigt att HLA-typningen är perfekt, då de omogna stamcellerna ger liten risk för immunologiska reaktioner vid en transplantation.

Men SMER är tveksamt till kommersiellt sparande av navelsträngsblod för eget bruk eftersom den medicinska nyttan av att göra det är oklar. Något förbud mot en sådan verksamhet föreslås dock inte, under förutsättning att den ska ske utan att förlossningsvården påverkas negativt.

I yttrandet till departementet förordar SMER en översyn av lagen om biobanker i hälso- och sjukvården. Dagens lagstiftning innebär oklarheter i bland annat frågan om när en biobank kan anses uppkomma och när ett enskilt prov blir en del av en biobank. **LT**